

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petilu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana osmrtice in javne zahvale do madi oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Uprava Bosne.

Minister Kallay zahteva civilnega adlatusa (pomočnika) za Bosno; ali soditi po tem, kar je prišlo v svet, ga ni našel. Vendar bi bilo krivo, ako bi ga hoteli radi tega prispodabljeni Diogenu, ki zastoj išče človeka. Gospod Kallay, zahtevaje civilnega adlatusa, iskal ga je na Dunaju in v Budimpešti in v Zagrebu in celo na Reki. Ni ga našel, ker ga je do sedaj iskal med onimi, katerim bi bilo težko vsprejeti ponujano jim čast. S tem nečemo dokazovati, da je to čast ponujal vsem onim, o katerih se to govori. Ne, tudi takih je, o katerih se govori, da jim je ponudil to mesto, a se govori le zato, ker žele, da bi jim je ponudil, katero ponudbo bi vsprejeli z velikim veseljem. Mej te, mislim, spada tudi sotrudnik „Pester Lloyd“, poslanec Gjorković. Talentu ministra Kallaya se dela krivica, ako se piše, da je on res mislil na Gjorkovića. Po našem skromnem umevanju ne bi bili najbolji civilni adlatusi ni oni, do katerih se je minister res obrnil, ni oni, ki čakajo s kopernenjem, da se obrne do njih. Ti dragi bi bili gotovo neprimernejši od prvih. Prilicno najboljši bi bili oni, ki ne čakajo poziva in ponudbe, a ki bi vsprejeli, da v okvirju mogočnosti store kaj dobrega. Čim je bila Bosna okupirana, ko je bil uradniški položaj v njej popolnoma prekeren, ko je bilo delo težavno, vsakako težavnejše, nego je danes ter spojeno z veliko odgovornostjo, poklicani so bili v Bosno mnogi naši ljudje, med katerimi je bilo tudi odličnih patrijotov. Večina njih, vzlasti iz Banovine in iz Dalmacije, odzvali so se jako radi in nekim zadovoljstvom. Danes je položaj Bosne, če tudi še provizoren, stalnejši, nego je bil tedaj. Uradniške službe so urejene tudi v materialnem pogledu in v sploh so dobre. Uprava je tudi navedena na normalni tir in nima več tistih prvih težkoč, niti ni spojena s prvobitno odgovornostjo. Življenje je urejeno tako, da je postalo prijetnejše, nego je bilo v prvih dobah, ko ni bilo niti primernih stanovanj. Kaj pa pomenja to, da se minister Kallay ne more odločiti, da bi v vrstah, najudanejših vladajočemu sistemu, iskal človeka za večkrat omenjeno mesto, za katero bi se bili morda poprej pulili oni sami, ki sedaj odbijajo ponudbo? Bistroumnosti ministra Kallaya ne more izbeigniti, da ta simptom ni ugoden.

PODLISTEK

20

Moja prijateljica.

Piše Kopriva.

No, neki večer me je moja prijateljica spremla na kolodvor in odpihali smo.

Bilo mi je petnajst let, bilo je na času, da doma kaj pomagam in da pokažem, kakor je oče dejal, da-lj je oni denar, ki ga je izdal zame, res zastoj izdan ali ne.

Koj drugi dan sem nastopila svoj posel. Oče mi je kazal, kako se sladkor dobro in ročno razbija in stehita, kako se platro in kotun hitro odmeri in zлага, kje so trakovi, kje poper, kje druge stvari, po čim se prodaja moka, sol, kava. Razložil mi je numeracijo na skatljah, zabojih, blagu, pokazal mi račune in knjige in mi povedal, kako se zračuna lastna cena, koliko se cenj, koliko se sme eventualno popustiti itd. Dobili smo tisti dan nekaj robe, morala sem torej pomagati računati vozarino, numerirati metle, razvezati skatljje in vso ono drobnarijo: pipe, nože, mošnjčke, glavnice itd. vezati v lične pakete ter jih razvrščati po štetilazah.

Pozneje sem šla v klet, tam mi je mati pokazala, kje je belo, kje črno vino, kje leže

Naj Bosno kolikor hočejo imenujejo deželo reklame, vendar je neoporečno, da je uprava Bosne delala čudeže v nekem pogledu. Gotovo, da bi bili Francozi storili še veliko več tega, ali zastoj je delati primere. V Bosni je današnja uprava v manje od četrt stoletja storila toliko, kolikor ni avstrijska uprava storila v Dalmaciji v jednem celem stoletju. Ali, ako je tudi mnogo storjenega v birokratičnem, v strogo upravnem smislu, tako, da v nekkih strokah javne uprave more Bosna triumfalno vzdržati primero z Banovino samo, in se ne bi čudili, ako v Serajevu poprej dobijo medicinsko fakulteto nego pa v Zagrebu — se pa hvala mora nehati, ko je govor o političski smeri uprave v širšem pomenu te besede.

Katera je ta smer? Nikaka; a nikaka smer, to je, ako smemo tako reči huje, nego vsaka gotova smer. Bili bi nepravilni, ako ne bi priznali, da je glede politične smeri politična uprava imela hipno sijajnih isker; ali te so hitro ngasile in povrnila se je poprejšnja tema. Je-li tako radi ministra Kallaya samega, kateremu njegovo prirojeno madjarsko čutstvovanje ne dopušča, da bi krenil na pravo pot ter se na njem uresničuje oni rek: video meliora proboque deteriora sequor? Ali pa morda radi tega, ker se njegov osebn, neoporečni kriterij mora pokoriti zahtevam fatalnega sistema, ki danes gospodari križem vse monarhije? Nočemo preiskovati tega. Faktum je, da je danes slabo. Nočemo pognavljati, kar smo rekli že o drugi priliki, govori o srbsko-hrvatskem sporu v Bosni, niti nismo pri volji, da bi v tem času drezali v to sršenovo gnezdo. Kadar Srbi, pravoslavni, ali kakor se imenujejo, zahtevajo čim širjo avtonomijo v šoli in cerkvi, smo mi Hrvatje dolžni, da jim pomagamo ter da delamo v to, kako bi spravili v soglasje opravljene zahteve naroda z interesom duhovščine in s pravicami države. Ali pravoslavni bratje bi morali — toliko se slovanskega stališča, kolikor se stališča interesov Bosne same — z isto odkritostjo v političnem pogledu odobriti hrvatsko smer.

Po našem umevanju in prepričanju in po našem čutstvovanju, pripada Bosna k Hrvatski: po zgodovini, po pravu in po narodnosti. In če tudi oni, katerim je drago imenovati se s srbskim imenom, ne stoje na tem stališču, vendar bi morali kakor Slovani bra-

steklenice s pivom, kje stoji soda voda, kje je slivovka, kje droženec in kje naravna rakija: prosti janeževci. V shrambi so mi še pokazali kruh, klobase in kuhano slanino. Povedala se mi je za vse cene in zabičile, da pazljivo točno tehtam, merim, režem in da se posebno v računih ne motim. Dobila sem velik predpasnik iz modrega platna z belimi rožami in malo usnjato torbico, za uho sem si zataknila svinčnik, rokav pa sem si malce podjetno zavilnila.

Oče je imel, kakor prej tudi še zdaj, agenturo neke požarne zavarovalnice, poleg tega pa se je umel tudi v razne, prošnje, tožbe, pobotnice. Župan in učitelj, ki je opravljal tudi pisarniška dela na občini, sta ga mnogokrat vpraševala za svet, istotako so se tudi kmetje radi zatekali k njemu, če so dobili kako vabilo ali drugo pismo od oblasti v vojaških stvareh.

Oče je imel polno omaro raznih takih knjig: obrtni red, lovski in polski zakon, več zvezkov »samo-advokata« in drugih celo kopo formularov. Pokazal mi je vse one stvari. Formulare sem morala vse prepisati in pozneje mi je sam diktiral, če je prišla kaka taka stvar na vrsto. Pisala sem tudi pisma vaščanom in se naučila delati obrise in načrte za hiše in stavbe. Delala sem prošnje posestni-

ni, rešenje bosanskega vprašanja v hrvatskem smislu, v onem smislu namreč, kakor ga je tako lepo obrazložil delegat dr. Ferjančič. Pravoslavni ali Srbi, upirajoči se hrvatsstvu, morejo v tem času škoditi, ali s tem ne pomagajo srbstvu ni najmanjše. Ni ga huje, bolj ubijalnega, bolj pogrešenega, nego misliti, da se srbstvo dviga, ako hrvatsstvo pada. Ako hrvatsstvo pada, dviga se madjarstvo. Kdorkdela proti hrvatsstvu v Bosni, ta dela za madjarsko nemško politiko, so seboj pa za madjarsko, ker v načrtih Madjarov je, da bi zavzeli prvenstvo na Balkanu. Po njihovem programu začenja Vstok na Ogorskem, a le-ta mora riti naprej do Egea in zagospodovati kakor namišljeni kulturni in napredni element. Iz Berlina radi pomagajo temu, s pogojem zopet, da Madjari podpirajo današnjo politiko, ki Nemeem odpira pot do Jadranskega morja!!

Ali hočejo Srbi podpirati take načrte? Ali bi se ne potopilo tudi srbstvo, ako bi nesreča hotela, da se ti načrti uresniči? Ali ne stoji zopet, da bi v zjedineni in svobodni Hrvatski pravoslavni našli jamstva za vero in za ime in za svojo cerkvenošolsko avtonomijo? Po našem umevanju in prepričanju je hrvatsko državno pravo Bosni prirodno. Ako tudi naši pravoslavni ne stoje na tem stališču, dolžni so vendar — ako nočejo delati za Madjare —, da vidijo v hrvatskem državnem pravu jedino sidro rešenja. Izven Hrvatske ni za Bosno ni svobode ni napredka, ni narodnega razvoja. Za vse Slovane na jugu monarhije je hrvatska državna misel jedino rešilna in pravoslavni bi se je morali iskreno okleniti, da se vsi zložno upremo tuji, madjarski, ali madjarsko-nemški misli, ter da brez obotavljanja in neprestano silimo upravo, da se oprime jedino zdrave naravne smeri hrvatske, ki ima Bosno povrniti Hrvatski. Današnja borba kakor da je upravi dobro došla, da se jej ne treba odločiti za nobeno smer, ali to koristi največ tuji smeri. Tej poslednji koristi »bosanska« smer, ki naj baje uglaadi hrvatsko-srbski spor; a mesto tega škodi v obče slovanski misli in pomaga, kakor vse, kar je separatistično — tujinstvu! V tem, da rečemo tako, pomanjkanju vsake politične smeri leži največja pogrška bosanske uprave, da, celo njen največji greh!

Od todi prihajajo težave, na katere nalleta minister Kallay v svojem iskanju civil-

kom za oproščenje davkov in aloga malih obrtnikov na okrajno glavarstvo za podeljenje obrtnega lista. Ljudje iz vasi so hodili k nam vpraševati radi davčnih opominov in oče jim je rad pismeno pošiljal za malo odškodnino davke na davkarijo, da jim ni bilo treba hoditi v tri ure oddaljeni trg. Radi so dali oni groš ali desetico.

To novo življenje, občevanje z ljudstvom, vedna, različna opravila, trgovanje v prodajalnici, — vse to mi je jako ugajalo. Bila sem prav otročje vesela. Zdela sem se zdaj že precej modra, tehtna oseba in kmala sem bila urna, govorna, šegava in priročna, kakor le kak star, izkušen, spoštovan trgovec v okolici.

Ali stvari so se kaj hitro zasuknile na slabšo stran. Oče, ki je že sploh v presledkih, nekako četrletno popival, se je zopet udal pijači. Bilo je, kakor nekako prokletstvo: pil je cele tri tedne neprenehoma, dan na dan. Skoro nič jedel, samo pil, pil v jednomer, da niti par trenutkov ni prišel iz omotice. Mati je godrnjala, jezila se, pripravala ljudje pa so izostali.

Pa so prihajali vedno novi računi. Dobila sem ključ od blagajne in tam sem našla kaj nemilo presenečenje. Malo, malo denarja, a v knjigi polno neplačanih računov. Začele

nega adlatusa. V tem leži prvi vzrok, iz katerega se ne more obrniti do onih, do katerih bi se moral obrniti in ki bi poleg strokovnjaške sposobnosti prinesli seboj tudi patrijotično hrvatsko čutstvo ter bi bili z zaupanjem pozdravljeni od naroda. Minister Kallay naj poskrbi, da bo uprava Bosne hrvatska! S tem bi najlepše proslavil svoje državniške sposobnosti in potem najde adlatusa, ki ne bo umeval svoje naloge iz nekega birokratiškega pogleda in ne bo videl v svojem položaju samo vir svojim dohodkom.

Dinko Politeo.

Politični pregled.

TRST, 3. aprila 1900.

Iz deželnih zborov. V deželnem zboru Goriškem je, kakor smo že javili v včerajšnjem brzojavnem poročilu, namestnik ekselencia grof Goess spregovoril nekaj besed tudi slovenski. To je menda prvokrat, da se je grof Goess poslužil v javnem zboru našega jezika. Marsikomu se bo zdelo to nekako veselo znamenje. Saj je namestnik s tem priznal enakopravnost našega jezika. Mi pa ne polagamo v ta dogodek posebne važnosti. Za Boga, saj je vendar naravno, da zastopnik ustavne vlade dokumentira določbe ustave, na kateri sloni naše javno življenje, na kateri temelji ista vlada in na katero je prisegel on sam. Veliko bolj bi nas veselilo, če bi tržaški namestnik izvajal iz te javno priznane enakopravnosti tudi nadaljne posledice: če bi s svojim uplivom skrbel za to, da dospemo Slovenci tudi v praktičnem življenju, na polju gospodarstva, šolstva, na poštah, sodiščih, finančnih in drugih javnih uradih do svojih pravic. Hic Rhodus, hic salta!

V deželnem zboru Koroškem so včeraj odklonili načrt zakona o pobiranju deželne davka od velocipedov.

V deželnem zboru Gališkem so izročili predlog, da se uvede obveznost zavarovanj proti požarom, upravnemu odseku. — Poslanec Romanovski je predlagal, da je za deželnozborske volitve ustanoviti peto občo kurijo s 30 poslanci, da je pomnožiti število poslancev iz skupine mest za 4 poslance ter v vseh kurijah uvesti neposredne volitve.

V deželnem zboru Češkem je bila včeraj mej ulogami interpelacija poslanca Krajnika o izganjanju avstrijskih podanikov češke narodnosti iz pruske Šlezije. — De-

so cepati še menice in meni se je hkrati zasvetila vsa resnoba našega položaja. Tu se je prolongiralo in tam, da se je vse počasi rinilo naprej.

Bili so prav žalostni, pusti dnevi. Oče je v vedno krajših presledkih, vedno bolj popival. V hiši je bil večkrat kreg in prepir. Oče in mati sploh nista več drugače govorila, nego s kregom, predbacivanjem, očitanjem in psovkanji. Največje žalitve, vse intimne stare, pozaljene stvari sta si metala pred ljudmi v obraz, v gostilni, — da jih je lahko slišal svet.

Mnogokrat bi se bila sramala najraje pogrezniti v zemljo, a vendar sem morala prodajati, streči, smejeti se, šaliti, kakor bi se ne bilo ničesar zgodilo.

— Ali ste bili že v »komediji«, ki je včeraj prišla v vas?

— I—i, kakopak, da sem bila!

— Kaj ne, kako so one male opice smešne. —

— Da, človek se jim mora smejeti, da jih le vidi.

— In ono lepo papigo ste opazili? —

Taki so bili moji pogovori za prodajalnim pultom, med tem ko je bilo čuti senkaj od gostilne divji prepri mojih staršev.

(Pride še.)

želni veliki maršal je odgovarjal na interpe-
lacijo glede ureditve plač učiteljem, da se
predmet že proučuje ter da se je zahtevalo
od vlade prispevkov v to svrhu. Po rešitvi
neklih predmetov gospodarske narave so za-
ključili sejo. — Na dnevnem redu današnje
seje je mej drugim predlog posl. Šamaneka,
da se v srednjih šolah na Češkem uvede
rusčina kakor obvezni učni predmet.

V deželnem zboru Moravskem je
posl. Sileny predlagal v imenu finančnega od-
seka, da je od 1. 1900. naprej ustanoviti za
slušatelje češke tehnike dve deželni ustanovi
po 400 K in ena po 210 K. Poslanec Jeli-
nek je izjavil, da bodo Nemei glasovali proti
predlogi, ker se po njih menjenju češka
tehnika ni aktivirala ustavnim potom. O tem
da Nemei ne vodi osebno nasprotstvo proti
dejanskim potrebam. — Posl. Sileny je na-
glašal, da je tehnika v Brnu izgubila svoj
utrakvistični značaj na škodo Čehov. Z usta-
novitvijo češke tehnike se je le popravila
krivica, ki se je godila Čehom. Predlog fi-
nančnega odseka je bil sprejet z vsemi gla-
sovi proti glasovom Nemecev.

O položaju Slovencev na Štajar-
skem piše »Information«: Slovenski poslanci
so sklenili, da se ne bodo udeleževali raz-
prav v deželnem zboru štajarskem. Zgodilo
se je tako potem, ko je prebivalstvo na mno-
gih volilnih shodih izreklo željo, naj se ven-
dar enkrat stori konec nevredni igri v dež.
zbornici, v kateri morajo slovenski poslanci
trpeti le nasilstva in zasramovanja. Slovenci
bivajo na južnem Štajarskem kompaktno in
zdržna in sestavljajo tretjino prebivalstva
Štajerske. Od strani graškega konventa pa
postopajo s slovensko Štajersko kakor s kako
kolonijo. V deželnem zboru v Gradcu ne
morejo Slovenci ničesar pridobiti za-se. Tako
ni n. pr. nemška večina predlogu, da bi se
zasnovala jedna slovenska meščanska šola —
jedina za 400.000 prebivalcev — skazala niti
toliko uljudnosti, da bi ta predlog izročili
odseku, ampak so ga kar na kratko odbili
že v prvem čitanju! Ko naj bi se bil jeden
Slovenec namestil kakor deželni šolski nad-
zornik za slovenske ljudske šole, hitro so se
štirje deželni odborniki postavili na čelo gi-
banju, ki je imelo ta uspeh, da je preprečilo
to opravičeno zahtevo, in tako gre dalje v
tem tempu vse leto. K temu prihaja, da
imenovanja v pravosodni stroki tvorijo nada-
ljujočo vrsto nepoštevavanja želja slovenskega
prebivalstva. Povsodi se stavlja zapreke
mogočnemu teženju močno razvitega sloven-
skega prebivalstva Južne Štajerske na poti
nadaljnega razvoja. Konečno je mera polna,
povsodi se glasi med slovenskim prebivalstvom
klic: Proč od Grada! Ta klic pomenja:
administrativno ločenje spodnje Štajerske,
kakor je je imel južni Tirol; razdeljenje de-
želne kulture sveta, razdeljenje po okrož-
jih in okrožna zbornica, ločenje južne Šta-
jerske od deželne višega sodišča v Gradcu
in priklonjenje k deželnemu višjemu sodišču,
ki naj se zasnove v Ljubljani, razdeljenje kme-
tijske družbe, narodne kurije v deželnem
zboru. Izstop slovenskih poslan-
cev iz deželnega zbora v Gradcu
pomenja razvitje tega programa.

Nova stranka na Češkem. Po dva-
dnevnem zborovanju čeških realistov, kate-
rim je na čelu profesor Masařky, so ustano-
vili posebno stranko z imenom »češka narodna
stranka«. V programu te stranke je dosega
sprave z Nemei na podlagi izvedenja ravnopravnosti; stranka je za to, da se okraji
omejijo po narodnosti ter da se na čeških
srednjih šolah uvede nemščina kakor obvezni
učni predmet. Stranka ne zametava zgodo-
vinskega prava, vendar je menjenja, da ni
mogoče izpolniti dotičnih obljub.

Tržaške vesti.

Pogreb pokojnega barona Reinelta
se je vršil danes ob 10. uri predpoludne ob
toliki udeležbi, kakoršnje se ne spominjajo
ljudje od smrti nekdanjega župana d'Angelija.
Se je pač pokazalo tudi ob tej priliki, kako
važno mesto je zavzemal pokojnik v življenju
tržaškem. Kondukt je vodil g. prošt Petronio
z vsem kapiteljem in kakimi 80 duhovniki, ozi-
roma redovniki. Za mrtvaškim vozom je sle-
dilo 6 drugih vozov obloženih z venci. Po-
greba so se udeležili njeg. ekselencenca namestnik
grof Goëss, bivši namestnik baron Rinaldini,
župan dr. Dompieri in načelniki in zastopniki
vseh uradov in oblastij, civilnih in vojaških,
iz Trsta in tudi iz Gorice. V sprevodu je bilo
kakih 200 kočij. Drugega ljudstva pa je bilo na-
gromadenega toliko v ulici Carradori (kjer je

palača barona Reinelta) in po bližnjih ulicah,
da je bil oviran vsaki promet. Trgovinska
zbornica, katere predsednik je bil pokojnik
mного let, je sklenila, da v znak žalovanja
8 dni ne bo imela sej.

Umrl je večeraj popoldne gospod Ma-
tija Gasparuzzi, glavar znane tržaške sloven-
ske rodbine. Rodbinama Gasparuzzi-Umek
izrekamo svoje sožalje.

Volilno gibanje po okolici. Naša na-
rodna stranka je blizu pri kraju se svojo
akeijo za volitve, ki se bodo vršile prihodnje
nedeljo. V četrtek zvečer bo še posvetovanje
narodnih zaupnikov pri sv. Ivanu, v Škedenju
pa volilski shod, katerega sklicujejo narodni
volilci sami. Nocoj bo imel odbor političnega
društva »Edinost« sejo, v kateri se določi
proglas do volilcev in se odredi vse potrebno,
da bo društvo primerno nadzorovalo volitve
v vseh šestih okrajih.

O gibanju v nasprotnem taboru se letos
čuje veliko manje, nego v prešlih letih: vse
je povito v neko tajnostno tišino. Vse kaže
res, da italijanska stranka letos ne postavi
oficijelno kandidatov. S tem pa ni rečeno ni-
kakor, da ne bo nasprotnih kandidatov. Bog
ne daj, da bi se udajali tej zmoti! To bi se
maščevalo. Z nasprotnimi kandidaturami je
računati kakor z gotovo stvarjo, in pripra-
vimo se na najhujšo borbo v
vseh okrajih. Iz tega pa sledi tudi sklep
glede na šanse: lahko pademo, lahko zmagamo
na vsej črti. Morala iz vsega pa je: nič strahu,
nič bojazni, nič jadikovanja, ampak sedaj je
čas — dela! To naj si zapomnijo naši veljaki
v okolici.

Glede oseb nasprotnih kandidatov je znano
do sedaj le toliko: da bo v prvem okraju —
po stari navadi — kandidiral znani Banelli.
Kar je nasprotnega, je vse na nogah. Ali
tudi naši ne spe. V Škedenju bo, kakor že
omenjeno, še en velik shod, katerega sklicu-
jejo vrli volilci sami, v sv. Mariji Magdaleni
zgornji in spodnji pa razvijajo naši rodoljubi
upravno ozorno agitacijo od osebe do osebe.
To so narodni delavci, ki zaslužijo zahvalo.

Gledé V. okraja nam pišejo z Opčin, da
je bila neka deputacija pri Burgstallerju, naj
bi on prevzel kandidacijo. Nasprotniki raz-
našajo glas, da je tudi vsprejel. Še več, pra-
vijo tudi, da se je gosp. Goriup od-
povedal Burgstallerju v prilog.
To je laž, to je maneuver! Gospod Ivan Go-
riup je in ostane kandidat pol. društva »Edi-
nost«. In mi tudi ne moremo verjeti, da bi
bil g. Burgstaller res vsprejel kandidacijo.
Kajti, kakor je sedaj položeno v mestnem
zboru, bi bilo to od gospoda Burgstallerja
največa politična pogreška oziroma na politično
strujo, h kateri pripada on sam! Njegovo
položenje v zbornici bi bilo naravnost nezno-
sno in stokrat hujše, nego bo ono slovenskih zastop-
nikov. Fakt je namreč, da progressova
stranka, ki gospoduje v mestnem zboru, ve-
liko bolj sovraži politično strujo Burgstaller-
jevo, nego pa Slovence. To naj pomislijo oni
volilci V. okraja, ki mislijo, da bi jim gosp.
Burgstaller — popočno osamljen kakor bi
bil — le karsibodi pridobil. Nič, prav čisto
nič, tudi pri najboljši volji ne.

Za II., III. in IV. okraj še ni znan na-
sprotni kandidat; v VI. pa bo menda kan-
didiral zopet znani ribič Cumar. Naša poro-
čila zatrjujejo, da rodoljubi pridno vrše svojo
dolžnost.

Za IV. okraj se sicer govori o kandi-
daturi župnika Jurizze in tovarnarja Ritterja-
Zachony; no, kakor rečeno, gotovega se ne
ve ničesar.

Ob tej priliki prosimo prijatelje, naj nam
sproti poročajo o vsakem dogodku, tičočem
se volitev.

Shodi po okolici. V nedeljo je naše
politično društvo priredilo pet shodov v naši
okolici, o katerih hočemo sporočiti tu, seveda
povsem na kratko, v par besedah.

Začeti hočemo s shodom »pri loveu« (v
drugem okraju) že zato, ker je to jedna naj-
bolj eksponiranih točk, potem pa tudi zato,
ker je bil to prvi — viharen shod. Ta shod
je zadoščal onemu, ki hoče poznati vso ljuto
borbo, ki jo bije v okolici poštenje proti iz-
dajstvu naroda. To je trčalo z vso silo jedno
ob drugo: značajnost in slovenski patriotizem
na jedni — in efijalstvo onih, ki so a dobro
plačilo na uslugo vsakomur, na drugi strani.

Že med govorom predsednika shodu, dra.
Abrama, ki je priporočal kandidacijo dra.
Rybařa, je zborovalec Grdol zapričel svoje
manevre, hoté izzivati zlasti vrle Lonjerce,
nazivaje jih norec. To se je ponavljalo nepre-
tržno, dalje med govori Cotiča, dra. Zuccona
in Čoka. Rečeni nasprotnik je neprestano po-

segal vmes, ali mož se je lovil tako konfuzno,
da so se naši kar igrali z njim kakor mačka z
mišjo. Ali ni odjenjal in ni odjenjal, in je
žalil toliko časa — da ga je doletel moralni
poraz, pravi moralni Sedan. Poprej so salve
amehu pretresale sobo, ali ko je na nesramen
način razžalil jednega najpoštenejših mož, ko-
likor jih šteje vsa okolica, sivolasega Martina
Pečarja, zagromelo je ogorčenja in pesti so
se dvigale proti žalilev, bil je to elementaren
pogaj ljudskega čutstvovanja, katerega menda
ne pozabi niti g. Grdol, ki sicer rad požablja
— marsikaj.

Nepremagljiva komika je bila v prizoru,
ko je mož proslavljal svojega kandidata, proti
kateremu je baje dr. Rybař prava šema, in
so ga naši pestili, naj vendar govori, kdo da
je ta kandidat. Imenuje naj ga, saj se potem
— tako je menil dr. Abram — morda še
sporazumemo zanj, ako bomo videli, da je
mož za to. Ali gosp. Grdol ni hotel posta-
viti luči na mizo, ampak jo je krčevito stiskal
pod mernikom.

Shod je trajal nad dve uri ob vednem
razburjenju proti zastopniku narodne nezve-
stobe. Vsaki hip je mož tlačil klobuk na
glavo in vlačil suknjo na ramo, da bi odšel,
ali o joj: baš tam ob izhodu se je dvigalo
največ grozečih pesti. Ni se upal notri mej
hudo uro. Čakati je moral torej na — ob-
tožni klopi, dokler ni dr. Abram dovršil svoj
krasni, vznešeni zaključni govor — dra.
Abrama nismo še slišali tako govoriti —, v
katerem je še enkrat priporočal kandidacijo
dra. Rybařa, ki je bila tudi vsprejeta ob
navdušenih živio-klicih volilcev, izvzemši se-
veda Grdola in njegovih par spremljevalcev,
ki pa so se držali povsem pasivno; slutili so
menda, kakovo žalostno ulogo igra njihov
vodja — z lučjo pod mernikom.

Pr shodu sta v veliki sobani pela zbora
(možki in mešani) »Slovanskega pevskega
društva« in »Kola«. Takega vrvenja menda
še ni videla gostilna »pri loveu«. »Kolo« je
še nadalje ostalo tam, nekoliko Tržačanov
smo pa šli z »Slov. pevskim društvom« v
Lonjer, kjer smo se sešli v gostilni »pri žu-
panu«. Ko je prišel tjakaj tudi gori omenjeni,
poštenjak Pečar, so mu Tržačani — po po-
zivu gospoda Cotiča — priredili prisrčno
ovacijo, v zadoščanje za žaljenje dogodivše se
mu na shodu iz predrznih ust. Kakor v od-
ziv na to ovacijo je gospod Čok, kakor
predsednik društva »Zastava«, prisegal, da
hoče mladina sveto služiti sveti domovini in
da jej bodo na nje delu zvezda-vodnica —
plemeniti izgledi starine Pečarja. Še dolgo je
donela naša pesem. Utisi pa, ki smo jih pre-
jemali ta dan, so nam pravili, da se je tudi
v tem II. okraju jelo dramiti in da se, po-
lagoma sicer, ali stalno, množi število narod-
nih stražarjev, ki hočejo z vso odločnostjo
odbijati ljute navale — na našo last.

(Pride še.)

»Progresso« in e. kr. uradniki. Pi-
šejo nam: Še pred tremi leti je bilo gorje
»progressovec«, ako ga je kedo videl s e.
kr. uradnikom. Izgubil je na zaupanju v
stranki, ogibali so se ga somišljeniki, ker so
menili: progressovec in e. k. uradnik, to pa
vendar ne gre in ne gre skupaj.

A časi se spreminjajo, spreminjajo se
ljudje in z njimi tudi »Progresso«. Pred
tremi leti ni hotel »Progresso« niti pripo-
znati kompetence avstrijskemu državnemu
zboru, čakajoči, da ona zvezda, ki se blesti
nad reko Tiber, zasije tudi nad tržaškim
mestnim zborom, a kar čez noč se je »Pro-
gresso« spremenil, kar čez noč se je prepiral,
da je vendar avstrijski državni zbor oni
kraj, kamor mora tudi on pošiljati svoje za-
stopnike. Seveda le kakor nekake — kup-
čijske agente.

»Progresso« se je s tem korakom toliko
ojačil, da je poslal svojega moža na volilni
shod e. kr. uradnikov, kjer se jim je ta »pro-
gressovec« ponujal za kandidata, obljuboval,
kako bo skrbel za e. kr. uradnike, kako jim
izboljša plačo itd.

In kako je moledoval že pred tremi leti
za uradniške glasove! Tudi o sedanjih ob-
činskih volitvah je nadaljeval to delo. Ni ga
v Trstu e. kr. uradnika, ki bi ne bil dobil
prošnje od »Progressa«, naj za Boga glasuje
za progressove kandidate in naj bo ta urad-
nik Lah, Nemei in — o groza! — tudi
Slovenec.

In kako pobožno je moledovalo progres-
sovo glasilo za te glasove, kako jih je pre-
pričevalo itd.!

Pač, časi se izpreminjajo!

Bilo je pred nekolikimi meseci, ko se je
neki rudečkar — starega kopa izrazil: »Ke-

dor je v e. kr. službi, s takim človekom ne
občujem, ker je prodan mož, ker nima svo-
jega prepričanja, ker ni zanesljiv.«

In vendar so sedanjemu »Progressu« tudi
e. kr. glasovi dobro došli!

Mleko in nadzorovanje istega po fi-
nančnih organih. Pišejo nam: Čital sem v
tukajšnjem dnevniku »Avanti«, kako sta baje
dva finančna organa — z roko preiskala par
vrčev mleka, pripeljanega iz koperske oko-
lice. Čitajočemu o tem slučaju, mi je prišlo
na misel, kako je pred leti, ko sem imel
posla z vsprejemanjem mleka, došlega po že-
leznici, neki finančni nadstražnik hotel pre-
iskati več vrčev mleka z navadno leseno ši-
bico. Odgovoren za slučaj, da se mleko po-
kvari, sem se odločno uprl takemu preisko-
vanju ter zahteval, naj dotični finančni organ
prinese srebrno šibico, katero mora pred
mano oprati v čisti vodi, in potem še le da
mu dovolim mešati po mleku. Stvar je po-
stala tako resna, da smo morali do višega
finančnega uradnika, ki je pa — kar se ume-
samo po sebi — dal prav svojemu podre-
jenemu! Dotični gosp. uradnik je rekel: Ako
hočete imeti srebrno šibico, si jo morate sami
omisliti, mi jo gotovo ne kupimo. Odgovoril
sem, da jo gotovo kupim, ko bom jaz trebal
take šibice, ali za e. kr. finance jo ne bom
kupal! Izjavil sem dalje, da, ako se na-
merjana preiskava izvrši, pustim vse mleko,
(kakih 200 litrov) v magazinu na popolno
odgovornost e. kr. finance. Ta izjava je po-
magala! Dovolilo se mi je prevzeti mleko
ne da bi je bili mazali z ono šibico. Še
več, od tedaj se ni niti poskušalo takih ope-
racij na doposlanem mleku.

Toliko sem povedal v ponk našim mle-
karjem: ob enem pa pravim slavni finančni
oblasti, da je vsako preiskovanje mleka, ki
se ne vrši na gori omenjeni in po meni za-
htevani način, skrajno nevarno za izprijenje
mleka ter tudi — kar je še huje — nevarno
za človeško zdravje. Naj se ukrene kaj kon-
kretnega v tem obziru, da ne bomo slišali
več takih in sličnih pritožb.

Pozor! Iz Lonjerja nam pišejo: Včeraj
sem bil po poslih v pisarni gospoda odvet-
nika dra. Rybařa. Tam sem videl nekega
gospoda Benčiča, ki se je menda predstavljval
v volitvenih stvarih. Pozneje pa sem videl v
krčmi istega g. Benčiča v družbi znanih na-
sprotnih agitatorjev Grdola in Picameja. Po-
zor torej!!

Izpred naših sodišč. Včeraj sta bila
na tuk. deželnemu sodišču obsojena: 31-letni
Urban Bransaglia iz Sežane, ki je dne 3.
marcha t. l. izprožil proti nekemu znanecu, da
bi ga ustrašil, pištolo nabasano s svinčeni-
mi zrnji, zaradi javnega nasilstva v 4 mesece
težke ječe; 17-letni Josip Arzon iz Trsta
radi tatvine v 6 mesecev težke ječe.

Povožena. Neznani kolesar je včeraj v
ulici Giulija povozil triletno Ido Plot ter jo
ranil na roki. Dekletu so na rešilni postaji
podelili potrebno pomoč.

Ljubezni brat. Včeraj so na rešilni
postaji podelili pomoč 19-letnemu zidarju Ja-
kobu Petriachju, katerega je v prepiru težko
ranil — lastni brat.

O zapiranju hišnih vrat se je na lieu
težko poškodoval 47-letni kočijaž Andrej
Baveon. — Na rešilni postaji so mu obvezali
rane. —

Aretirali so 15-letnega vajenca Josipa
L. iz Trsta, ki je ukradl svojemu mojstru in
dobrotniku Karolu Zanzoli več kosov svinca
in medenine. Dveh mladib prijateljev, ki sta
mu o tem pomagala, še redarstvo in moglo
dobiti.

Okrajna bolniška blagajna. Zada-
ni teden je bilo prijavljenih 431 slučajev bo-
lezni, 576 oseb je bilo proglašanih, da so
zdrave, 895 jih je nadalje ostalo v zdrav-
ljenju. Med poslednjimi je 135 takih bolnikov,
ki so ponesrečili na delu. Prestopkov proti
predpisom zdravnikov je bilo 216. Na bol-
niških podporah se je izplačalo tekom zad-
njega tedna 13.248-62 kron.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer
ob 7. uri zjutraj 7.9, ob 2. uri popoldne
9.0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 756.7
— Danes plima ob — predp. in ob 11.16
zvečer: oseka ob 5.29 predp. in ob 5.3
popoldne.

Dražbe premičnin. V sredo., dne 4.
aprila ob 10. uri predpoludne se bodo valed
naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za ei-
vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin:
v ulici Torrente št. 10, bicikl; v ulici della
Borsa št. 1 in v ulici Riborgo št. 10,
oprema v zalogi, knjige in pisarniški pred-
meti: v ulici Marco Polo 3, hišna oprava;

v Barkovljah (kopelj Excelesior), pohištvo, šivalni stroj, sodi, krčmarska oprema, vino in napeljava plina: na trgu delle Legna, novo pohištvo.

Slovanska čitalnica v Trstu vabi na koncert, ki ga priredi v četrtek dne 5. aprila v svojih prostorih. Vspored: 1. Lisinski: »Prelja«, moški četverspev. 2. F. H. Scharwenka: »Polski ples«, četveročno za glasovir. 3. W. A. Mozart: Dvospev iz opere »Don Juan«, za sopran in bariton s spremljevanjem glasovirja. 4. V. Brož: »Iz mog dnevnika«, ženski tanburški kvintet. 5. C. M. v. Weber: Finale iz f-moll-koncerta za glasovir. 6. G. J. Einsenhut: »San«, moški peterspev z bariton solo. 7. Fr. Gerbič: »Cvetice«, dvospev za sopran in bas s spremljevanjem glasovirja. 8. Iv. pl. Zajc-Farkaš: »Lastavice«, brač solo s spremljevanjem glasovirja. 9. Fr. Kücken: »Barkarola«, dvospev za tenor in bariton s spremljevanjem glasovirja. Po dokončanem vspredu: Svobodna zabava. Vstop je dovoljen členom in od njih vpeljanim gostom. Začetek točno ob 8. in pol uri zvečer.

Vesti iz ostale Primorske.

Imenovan je e. kr. kancelistom v Gorici gosp. Josip Pečenko, orožniški postajevođa v Pulju.

Državni ustanovi. Dve državni ustanovi v znesku letnih 168 kron sta razpisani za gimnazije iz Istre, ki se hočejo posvetiti duhovniškemu poklicu. Prošnje je vložiti do 15. t. m. pri škofiškem ordinarijatu v Trstu.

Razglas. Shod učiteljstva poknežene grofovine Goriške in Gradišanske in prvi občni zbor deželnega učiteljskega društva za Goriško-Gradišansko bo dne 17. aprila t. l. v dvorani »Hotel Central« v Gorici. Zborovanje se prične ob 10. uri predpoludne. Dnevni red: 1. Prečitajo se pravila. 2. Vpisovanje v društvo v smislu § 3. 7. društvenih pravil. — 3. Volitev odbora. — 4. Morebitni predlogi in resolucije.

Za volitev pod 3.) dobé pravico glasovati učitelji in učiteljice, ki se osebno udeležijo zborovanja ter se prej oglašijo za pristop k društvu.

Na navedeni shod so vabljeni vsi učitelji in učiteljice ljudskih šol v pokneženi grofovini Goriški-Gradišanski.

Brž po skodu bo v istem prostoru prvi občni zbor novega društva po dnevnem redu: 1. Sprejem oglašanih v društvo. — 2. Prevodarek dohodkov in stroškov za I. društveno leto. — 3. Morebitni predlogi in resolucije. Ajdovščina, dne 30. marca 1900.

Predsednik ustanovnega odbora:

FR. BAJT,

nadučitelj v Ajdovščini.

Vesti iz Kranjske.

Prešernov spomenik v Ljubljani. Odbor za Prešernov spomenik in presojevalna komisija za vposlane načrte, sta imela minolo soboto v »Mestnem domu« skupno sejo, v kateri se je soglasno sklenilo, naj se izvede akademičnega kiparja Ivana Zajca s prvim darilom nagrajeni načrt. Gledé prostora, kjer naj bi stal spomenik, pa so bila menenja različna. Viši inženier Pavlin je predlagal, naj bi ta spomenik postavili v »Zvezdi« in sicer na severozapadni strani proti nunski cerkvi, kjer naj bi se odstranili kostanji in se napravil primeren park, ki bi bil s prekrasnim spomenikom prava divota ljubljanske lepe »Zvezde«. Prostor pred spomenikom bi bil tudi zelo pripraven za koncertovanje vojaške godbe. Ces. svet. prof. Franke pa je zastopal menenje, naj bi se spomenik postavil v parku poleg »Narodnega doma«. Členi obeh odsekov so se potem podali na lice mesta ter se potem večino odločili za »Zvezdo«.

Volitev župana v Trzinu se je vršila dne 30. marca. Ker pa je prišlo na volitev oziroma je poslalo svoje zastopnike kar pet virilistov, a so jim nekateri izvoljeni odborniki odrekli pravico virilnih glasov, so volitev preložili za toliko časa, da se vlada izreče o novih virilistih. Kakor se poroča ljubljanskemu časniku, bo najbrže treba tudi v Trzinu novih določil, da se odstranijo razni dvomi, ki so navstali vsled novega davčnega zakona.

Bolnišnica za ženske. Zastop zdravstvenega okrožja v Novem mestu je sklenil, da tam zgradi bolnišnico za ženske ter je v to od svojih letnih dohodkov dolo-

čil ustanovni kapital 1000 kron, ki se morajo plodonosno nalagati toliko časa, da bode mogoče pričeti z zgradbo.

Detomort. Dne 20. marca so našli v Knežaku na Pivki tik tamošnjega pokopališča zakopano dete, kateremu se je poznalo na vratu, da je bilo zadavljeno. Storički so na sledu.

V Ameriko se je odpeljalo meseca marca iz Ljubljane 252 oseb. Zaradi namernega izseljenja pred izpolnitvijo vojaške dolžnosti je bilo aretovanih 11 mladeničev.

Mestna posredovalnica za delo in službe v Ljubljani. Tamestni urad ima neprestano polne roke dela, kar dokazuje, kako neobhodno potreben je bil. Od 4. januarja do 30. marca letos je došlo 938 prošenj za delo in 696 ponudb dela. Oba ljubljanska dnevnika vedno priobčujeta podrobne posredovalnične podatke o prošnjah in ponudbah za delo in službe.

Zaradi prodajanja prepovedanih zdravil je bilo dne 17. marca na ljubljanskem sodišču obsojenih 14 prodajalcev v globo po 20 do 40 kron. Prodajali so razna »čudezna« zdravila.

V stalni pokoj stopi, kakor se čuje, profesor na ljubljanski viši gimnaziji g. Matej Vodušek. Služboval je 42 let in 8 mesecev.

Delavski vlak. V soboto se je v Ljubljano pripeljalo nad 400 delavcev. Nekateri so ostali v Ljubljani, večina pa se jih je odpeljala z gorenjskim vlakom dalje.

Vesti iz Štajerske.

Cesar je potrdil izvolitev Ivana Vošnjaka načelnikom in Vincenca Ješovnika njegovim namestnikom v okrajnem zastopu šostanjskem.

Razne vesti.

660 konj je minoli teden z Reke odpeljal angleški parobrod »Monkseaton« v južno Afriko. S tem transportom se je tudi odpeljalo 30 možkih, ki so postopaškega rokodelstva. Na mesto odpullega parnika je takoj stopil drugi, »Dunmore«, ki naloži zadnji transport konj. Doslej je pet parobrodov odpeljalo z Reke 2391 konj.

Z otroci blagoslovljen zakon je pač zakon gospodarja Andreja J. Zsálka v Krezsnji, komitat Bihar. Tega Madjara žena je te dni povila dvojčka, ki sta sedem- in osemindvajseti otrok v zakonu.

Izdiravanje Čehov iz Nemčije. Kakor poročajo iz Vratislave, je vladni predsednik v Lignitzu odredil, da se morajo iztirati vsi Čehi, katerim je možno dokazati namera stalnega bivanja v Nemčiji. Ta odredba bo zadevala mnogo rokodelskih pomočnikov, ki morajo vsi do 15. aprila zapustiti pruska tla. Ista osoda zadene mnogo čeških delavcev, ki delajo v raznih okrajih. Koraki ministerstva za vnanje stvari v varstvo avstro-ogerskih Slovanov v Nemčiji so torej pomagali toliko, kolikor »kolomanov žegen«.

Kuga v Avstraliji. Kakor javljajo iz Sedneya dne 2. t. m., je bilo tam ednajst novih slučajev kuge, med katerimi dva s smrtnim izidom.

Brzjavna poročila.

Z deželnih zborov.

GORICA 3. (K. B.) Deželni zbor je v sinočnji seji sklenil jednoglasno, da pošlje poslanstvo na Dunaj, da predloži Njegovemu veličanstvu udano prošnjo, naj bi cesar o priliki štiristoletnice, kar pripada Goriško-Gradišanska Nj. veličanstva rodovini, počastil prestolnico Gorico s svojim obiskom.

DUNAJ 3. (K. B.) Posl. Bürtel je predlagal v deželnem zboru, da je nemudoma pomnožiti število bolnišnic za otroke. Posl. Ofner je interpeliral glede ureditve službenih in plačnih razmer učiteljstva. Seja še traja.

Iz ogerskega parlamenta.

BUDIMPEŠTA 2. (K. B.) V zbornici poslancev je finančni minister predložil načrt zakona o odpravi kolka za koledarje in oglase s 30. junijem t. l.

Iz italijanskega parlamenta.

RIM 2. (K. B.) V komori so odobrili zapisnike sej od dne 29. 30. in 31. marca ter potem potem prešli na volitev predsednika. Posl. Colombo je bil z 265 glasovi zopet izvoljen predsednikom.

Starke.

PRAGA 2. (K. B.) Položaj v rudniških okrajih je nespremenjen.

PAZIN 3. (K. B.) Štrajkujoči rudarji v Karpanu so razven nakladalcev začeli zopet delati.

Vojna v južni Afriki.

Angleška vest o nezgodi Broadrickovi. LONDON 2. (K. B.) Brzjavka maršala Roberta o vjetju angleške zadnje straže javlja: Broadrick je izgubil sedem topov in vso prtljago. Skupne zgube cenijo na 350 mož, med njimi nad 200 pogrešanih.

Angleži so si zopet priborili zgubljene tope?

LONDON 2. (K. B.) »Daily Cronicle« javlja v posebni izdaji to-le brzjavko iz Bloemfonteina današnjega dne: Angleži so si zopet priborili tope, katere je izgubil polkovnik Broadrick. Vodovod za Bloemfontein je pretrgan.

Prijatelj Boereev v Ameriki.

WASHINGTON 2. (K. B.) Pomožni tajnik v ministerstvu za notranje stvari, Webster-Davis, ki se je vrnil iz južne Afrike, je odložil svojo službo. najel neko gledališče in hoče v istem predavati v prilog Boereem in proti Angležem ter priporočati intervencijo Zjedinenih držav.

O angleški nezgodi na Spruitu.

LONDON 3. (K. B.) Maršal Roberts brzjavlja iz Bloemfonteina dne 1. t. m.: Obiskal sem torišče na Spruitu, kjer so bili Boerei skriti v zasedi. Pogled na ta kraj je strašen. Trupla mrtvih konjev, kosi vozov in živila pokrivajo tla. Semtertje leže mrtveci. Samo zavednost in hladnokrvnost ljudi, ki so še bili na cesti, je preprečila, da ni bil ves oddelek uničen. Eni bateriji se je posrečilo, da je ušla pred gostimi sovražnimi metki ter je potem začela sama streljati. Sovražnik je imel pet mrtveev in devet ranjencev.

Trgovina in promet.

Izvoz sladkorja.

Kakor poroča e. in kr. generalni konzulat v Calcutti, je uvoz sladkorja iz Avstro-ogerske meseca januarja t. l. znatno padel proti nvozu v isti dobi lanskega leta.

Izvoz mila na Kitajsko.

Nižavstrijska trgovinska in obrtna zbornica priobčuje poročilo e. in kr. generalnega konzula v Shanghaiu, glasom katerega se na Kitajsko uvaža v navadnih lesenih zabojih milo v palicah. Milo mora odgovarjati tamošnjemu podnebjju, se ne sme usušiti ter ne izgubiti več nego 2—3% svoje teže.

Proti klavzuli.

Na občnem zboru gostilničarjev in kavarnarjev v Ljubljani, ki se je vršil dne 29. marca letos, se je mej drugim sprejel predlog, da zadruga po deputaciji naprosi gg. državne poslance Kušarja, dr. Kreka in Vencajza, da se povodom obnovitve pogodbe z Italijo, z vsemi sredstvi potezajo za to, da se avstrijskim državljanom ne stori zopet taka krivica, kakoršna traja že skoro 10 let. Torej povsod in povsod občutijo krivico, katero je naklonila ljubeznjiva avstrijska vlada svojim državljanom zaradi ljube zaveznice Italije.

Na gori imenovanem občnem zboru se je tudi razpravljalo o nezdavih laških vinih ali bolje brozgah, ki se prodajajo ljudem, ki so res potrebni pijače, a poštene in krepilne. Zvedelo se je namreč, da Lah i čistijo svoja laška vina s staro, smrdljivo krvjo, katero seveda dobivajo skoro zastoj in s tako zdravju škodljivo brozgo sleparijo potem uboge ljudi za težko zaslužen denar.

Razglas.

Naznanja se, da po naredbi § 68. zakona 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220. so razpoloženi predpisi (registri) o občni pridobitvi, odmerjeni za leti 1900—1901 vseh 4 davčnih razredov na podpisani davčni administraciji v sobi št. 14 IV. nadstropje od 17. do 30. aprila 1900., in da jih lahko pregleda vsaki davkoplačevalec v uradnih urah od 9. ure zjutraj do 2. poludne.

C. kr. davčna administracija.

Trst z dne 28. marca 1900.

Angloavstrijska banka.

Na občnem zboru Anglo-avstrijske banke so odobrili bilanco ter sklenili, da se ima razdeliti dividenda po 8 kron od delnice.

Delniško društvo »Dynamit-Nobel«.

Občni zbor društva »Dynamit-Nobel« je dne 2. t. m. odobril, da se plača za leto 1899. dividenda po 90 kron od delnice.

Domače vino.

V »Gospodarskem listu« čitamo: Vina, katera prideluje naša okolica, torej naša domača vina, so najboljša od vseh, kar jih je

v Trstu v kupčiji. Med temi kraljuje »prosekar«; to vino je, prav lahko rečeno: najboljših, najzlahnejših vin sveta. A naj si bo, da naš okoličan raje trpi v kamenolomu, naj bo, da se peča raje z zidarstvom ali z drugimi ročnimi deli v mestu. — mené, da tako več zasluži; — naj bo, da se naši premožnejši raje posvečajo trgovini in obrtniji, resnica je vendar na vse zadnje ta, da se le malo brigajo za poljedelstvo, da si imajo izvrstna tla na razpolago. Mnogo naših ljudi je opustilo tako rodovitno zemljo, kakor je naša; mnogo je naših ljudi, ki so zapravili tako dragoceno zemljo, zemljo, ki obkoljuje mesto kakoršno je Trst, zemljo, ki bi mu gotovo donajala lepih dobičkov ne le z vinom, temveč tudi z drugimi poljedelskimi pridelki, ako bi on, naš okoličan, jo znal pravilno obdelovati. Zapustil je naš kmetto predragoceno zemljo morda radi mnogih bolezní, ki mu zatirajo trto, zapustil jo je morda radi zanemarjenosti, zapustil jo je po lastni krivdi, zapustil jo je morda z nezmernim uživanjem in tako zapravil svoje premoženje, katero je podedoval od svojih očetov. Koga ne boli sree, ko vidi, da tam, kjer so bili krasni latniki, da tam, kjer se je lomil les pod težo grozdja, da tam dandanes kopajo »jerino« (gramoz) in jo vozijo v Trst? Okoličani! pri marsikaterem je nemarnost kriva, da ni v okolici več tako, kakor je bilo pred leti. Razsaja bolezen, naše trte nam usihajo, a tam, kjer skrben gospodar ljubi ono ped zemlje, ki ga lahko redi, da tam tudi dandanes imamo še lepih vinogradov.

In kaka je naša zemlja? Ako bi Francozi pridelavali tako vino, kakoršno lahko pridelamo mi okoličani, bilo bi že davno in davno proglašeno, da je prvo vino sveta, bilo bi več vredno nego Bordeaux, več nego Asti, Cipro itd. A pri nas se le malokdo briga za kako strokovno knjigo, ki bi mu utegnula koristiti in dati pravi pojem o pravem poljedelstvu, vinogradstvu, kletarstvu itd., ter ga poučila, kako mora spajati prakso s teorijo.

To in mnogo drugih je vzrokov, ki dajejo povod, da mora Trst in okolica iskati drugih vin za vsakdanjo rabo.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 3. Pšenica za oktober K. 7.78 do 7.79. Pšenica za april K. 7.60 do 7.61 Rž za oktober K. 6.62 do 6.64. Rž za april K. 6.43 do 6.44 Koruza za juli K. 5.54 do 5.56 Koruza za maj 1900 K. 5.44 do 5.45. Oves za oktober K. 5.30 do 5.31. Oves za april K. 4.92 do 4.93.

Pšenica: ponudbe zmerne, povpraševanje dobro, trdno. Prodaja: 19.000 met. stot 2½ stot. višje. Vreme: lepo.

Hamburg 3. Trg za kavo. Santos good average za maj 36.—, za september 36.75 za december 37.25 za mare 37.75 Denar.

Havre 3. Kava Santos good average za mare 50 kg. frankov 43.25, za avgust 50 k. frankov 44.25.

I. Vojaško veteransko društvo

za Trst in okolico.

V nedeljo dne 22. aprila 1900. ob 3. uri popol. se bo vršil XVII. redni občni zbor; ob 8 uri zjutraj istega dne bode sv. maša v župni cerkvi sv. Antona novega; prostor kjer se ima vršiti omenjeni občni zbor se bode pozneje naznanil.

K tej svečanosti vabi uljudno podpisani predsednik gospode častne ude. prijatelje veteranov, podpiratelje društva in vse ude in prosí, da se snidejo v ta namen ob 7. uri zjutraj v dvorišču velike vojašnice, od koder se bo korakalo z godbo v omenjeno cerkev.

Dnevni red občnega zbora.

1. Poročilo predsednikovega / namestnika za 1899. leto.
2. Poročilo blaginjičarja.
3. Poročilo tajnika.
4. Poročilo pregledovalnega odseka.
5. Govor in potrdilo obračunstva.
6. Prenovitev pravil vsled namestništvenega odloka od 10/9 1900 št. 321/1 1899.
7. Volitev namestnikov v odbor in v pregledovalnem odboru.
8. Predlogi udov, vloženi po § 35 društvenih pravil.

TRST, 30. marca 1900.

Predsednik:

Don Andrea Pacor

Podpredsednik:

Josip Pasquali.

Tajnik:

Rudolf Arming.

Pozor na ta užig na zamašku !!!

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.20 pdp. omn.	Nabrežina, Červinjan, Benetke
8 — " brzovl.	Dunaj, zveza z Reko
8.25 — " omn.	Nabrežina, V dem, Benetke, Rim
9 — " omn.	Nabrežina, Videm, Benetke, Verona
9.55 — " post.	Dunaj, zveza Budapest in Zagreb
12.45 pop. omn.	Kormina, zveza Červinjan, Benetke
4.35 — " "	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
5.30 — " "	Benetke (via Červinjan in via Videm)
6.25 — " post.	Rim (via Bixij) naravnost.
8.15 zveč. brzovl.	Dunaj, zveza z Reko
8.15 — " "	Kormina
8.45 — " meš.	Dunaj, zveza s Peštom, Reko
9.45 — " "	Nabrežina, Videm, Benetke
6.10 — " (samo ob sredah) ekspres v Ostende	do Münzschlaga

Dohod v Trst:

6.56 pdp. meš.	iz Münzschlaga, Beljaka itd.
7.33 — " "	iz Italije, Kormina, Nabrežine
8.45 — " brzovl.	iz Kormina
9.28 — " "	Dunaj, zveza s Peštom, Mühim
10.25 — " post.	Dunaj, zveza z Reko
10.40 — " brzovl.	iz Italije preko Kormina
11.20 — " omn.	iz Benetk (via Červinjan)
5.35 pop. post.	Dunaj, zveza z Gerico
7.45 zveč. omn.	iz Italije preko Kormina
8.30 — " brzovl.	iz Italije preko Kormina
9 — " "	Dunaj, zveza z Reko
11.35 — " omn.	iz Italije preko Kormina
10.38 pdp. (samo v sredo) ekspres iz Ostende	

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.30 pdp.	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45 — " "	Hrpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50 pop.	Hrpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45 — " brzovl.	Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30 — " "	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih)

Dohod k sv. Andreju.

8.05 pdp.	Divača
9.35 — " "	Pulj, Rovinj
11.15 — " "	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15 zveč.	Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50 — " brzovl.	Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25 — " "	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih)

Odhod in prihod parnikov.

V Zavrje preko Sv. Marka, Šklednja, Sv. Sobote, Milj ob 7.15, 9, 11.30 predp. 2.15 pop. Prihod 8.—, 10.— predp. 12.10, 3.25, 4.45 pop.	
V Milje 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp. 2.30, 4.15 (preko Sv. Marka) 6.15 pop. Prihod 7 (preko Sv. Marka), 8, 9.30 (pošta) predp.: 1.30, 3.30 (pošta), 5.30 pop. Ob ned. in prazn. 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp.: 3.—, 4.30, 7.15 pop. Prihod: 6.30 (preko Sv. Marka) 8.—, 9.30 (pošta) predp.: 2.—, 3.45 (pošta) 6.30 pop.	
V Koper 7.50 predp., 12.05 (pošta) 3.—, 4.15 (pošta) pop. Dohod 6.45, 9.— (pošta) predp. 1.30, 3.— (pošta). Ob ned. in prazn. 7.50 predp., 12.05 (pošta), 5.— pop. Dohod: 6.45, 9.— (pošta) predp., 4.— (pošta) pop.	
V Piran preko Izole 12.30, 3.— pop. Dohod preko Izole 6.30, 7.— predp. Ob ned. in prazn.: 11.30 in opoldne. Dohod: 6.30, 7.— zjutraj (parnika „Istria“ in „Portorose“.)	
V Umag vsak dan razen nedelj ob 4 pop. Dohod 6.— zjutraj.	
V Rovinj preko Pirana, Cittanova, Poreča vsaki pond., sredo, petek 7.30 zj. Dohod torek, četrtek, soboto ob 7. uri zjutraj.	
V Pulj preko Pirane, Cittanova, Salvore, Poreča, Vrsara, Rovinja in Fasane ob 6.45 zjutraj vsak dan. Dohod 2 pop.	
V Miramar 10.45 predp. 3.15 pop. Dohod 1.30 6 pop.	

Krepak 27 leten mladenič, veče slovenskega nemškega in italijanskega jezika, išče primerno službo. Ponudbe na upravo lista „Edinost“

Prva slovenska izdelovalnica mrežic za plinovo luč (Auer)

Javljam slavn. občinstvu, da sem odprl svojo izdelovalnico in prodajalnico nepregorljivih mrežic za plinovo luč (Auer) na vogalu Piazza Negozianti in Via dell'Arsenale. Uvažujem geslo: **»Svoji k svojim«** se priporočam za obilne naročbe.

Dragotin Vitez

FILIJALKA c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/4 %
30 — " 3 1/4 %	3-mesečni — 2 1/4 %
	6 — " 2 1/4 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stenoje nove obrestne takse v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnošno 30. avgusta t. l. po dotičnih obnavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Line, Olomcu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1% provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predjmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vločki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi.

Švagelj Andrej krojač v ulici Petronio št. 1. se priporoča slavnemu občinstvu.

NAJLEPŠE VELIKONOČNO DARILO

DOKTORJA FRANCETA PREŠERNA POEZIJE

Ilustrirana izdaja, cena mehko vezana 5 K, v platno vezana 6-40 K, v svinjsken usnju vezana 9 K, po pošti 30 h več.

lg. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
založna knjigarna v Ljubljani.

Slovene! pozor!

Zahtevajte povsod

nogavice, rokavice,

jopiče in vse vrste

pletenin iz

D. Kribar-jeve tovarne

To domače blago je trpežno, ceno in se kosá z vsakim drugim izdelkom bodisi katerekoli konkurence.

Slovenski trgovec.

Glas gre po deželi

da so so testenine iz Prve kranjske tovarne testenin Znidarske & Valenčič v II. Bistrici priljubile v vsakej rodbini, kjer so se pokusile. Makaroni, fidelini in razne vloge so zanesljivo pravi le v kartonih po 1/2 kg. z zgornjo firmo.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvc. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena premirno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticiptnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvc.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Pirih Ivan ulica Media št. 3., toči črna in bela vina in v pivo prve vrste kuhinja izvrstna, cene zmerne.

Lozić Jurij Androna S. Lorenzo (za magistratom). Zaloga pristnega dalmatinskega vina po najnižjih cenah. Razprodaja od 5 litrov naprej. Na zahtevanje se pošilja na dom in na deželo.

Potočnik Fran imagoštilno v ulici Ireneo št. 2., toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzel jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Ivan Pahor ulica Conti št. 2 ima veliko pekarno in sladčičarno 3 krat na dan svež kruh. Prodajalnica moke ter sprejema naročbe za vsakovrstno fino pečivo za bližajoče se praznike ter druge svečane prilike. Se priporoča cenj. trgovcem za zalaganje kruha. Cene zmerne postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni »Commercio« in »Tedesco« ki tu shajaljšči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogo drugih časnikov.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Novak Mihalj trgovec, ulica Sv. Caterina št. 9, priporoča svojo zalogo kolonialnega blaga na debelo in na drobno. Razpošilja na deželo proti povzetju.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Mlin na par.

Valentin Skočir ima v ulici Giulia št. 309 mlin na par, kjer melje vsakovrstne tursčene moke. Trgovcem pošilja na dom točno in po najnižji ceni. Za zasebnike melje po nizki pristojbini. Za kakovost blaga se jamči.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumijivji krojiti
Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n. ima izborna zalogo vsakovrstnega blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po naj-novejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

Voščilo (biks) in usnje.

Glavno zalogo voščila [biksa] družbe sv. Cirila in Metoda in tvorniško zalogo vsakovrstnega usnja ter vseh potrebnih za čevljarje ima Ivan Druževka v Gorici na Travniku št. 5. Podružnica v Sežani in Komnu. Naročbe se točno izvrše.

Pohištvo in meblji.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal, stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetacijami in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v vso to stroko spadajočih del. **Anton Breščak, Gorica, Gospodske ulice št. 14.** Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečavanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srčk. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutshegasse, 8.**

Podpisani naznanjajo užaljenim srce, da je njih soprog oziroma oče in tast, gospod

Matija Gasparuzzi

včeraj popoldne nenadoma v Gosdodu zaspal.

Pogreb bo jutri v sredo dne 4. t. m. ob 2 1/2. uri popoldne iz hiše žalosti št. 4. Piazza Barriera vecchia.

V Trstu, dne 3. aprila 1900,

Elene Gasparuzzi,
soproga

Avugusta, Mary omož. Umek, Svetka, hčere.
Ivan Umek, zet.